DOMSTOLENS DOM (stora avdelningen)

den 14 september 2004 *

I mål C-19/03,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 234 EG,

från Landgericht München I (Tyskland), genom beslut av den 17 december 2002, vilket registrerades vid domstolen den 20 januari 2003, i målet mellan

**Verbraucher-Zentrale Hamburg eV**

och

**O2 (Germany) GmbH & Co. OHG,**

meddelar

DOMSTOLEN (stora avdelningen)

sammansatt av ordföranden V. Skouris, avdelningsordförandena P. Jann, C.W. A. Timmermans, A. Rosas, C. Gulmann, J.-P. Puissochet (referent) och J.N. Cunha Rodrigues samt domarna R. Schintgen, F. Macken, N. Colneric och S. von Bahr,

* Rättegångsspråk: tyska.

generaladvokat: M. Poiares Maduro,
justitiesekreterare: avdelningsdirektören M. Mùgica Arzamendi,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter förhandlingen den 13 januari 2004,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

— O2 (Germany) GmbH & Co. OHG, genom P. Neuwald, Rechtsanwalt,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom U. Wölker och P. Aalto, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 25 mars 2004 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

## Dom

1 Begäran om förhandsavgörande gäller tolkningen av rådets förordning (EG) nr 1103/97 av den 17 juni 1997 om vissa bestämmelser som har samband med införandet av euron (EGT L 162, s. 1).

2 Denna begäran har framställts inom ramen för en tvist mellan Verbraucher-Zentrale Hamburg eV (nedan kallat Verbraucher-Zentrale) och O2 (Germany) GmbH & Co. OHG (nedan kallat O2) angående hur det sistnämnda bolaget till euro har omräknat och sedan avrundat det pris per minut för telefonkommunikation som i dess avtal fram till den tidpunkten hade uttryckts i tyska mark.

## Tillämpliga gemenskapsbestämmelser

3 Enligt artikel 3 i förordning nr 1103/97 gäller följande:

"Införandet av euron får inte leda till ändring av något villkor i ett rättsligt instrument eller leda till upphävande av eller befrielse från fullgörelse av villkoren i något rättsligt instrument och får heller inte ge en part ensidig rätt att ändra ett rättsligt instrument eller bringa det att upphöra. Denna bestämmelse gäller förutsatt att parterna inte har avtalat något annat."

4 I artikel 4 i samma förordning föreskrivs följande:

"1. Omräkningskurserna skall fastställas som en euro uttryckt i var och en av de nationella valutorna i de deltagande medlemsstaterna. De skall fastställas med sex signifikanta siffror.

2. Omräkningskurserna får inte avrundas eller avkortas vid omräkning.

3. Omräkningskurserna skall användas för omräkningar åt båda hållen mellan enheten euro och de nationella valutaenheterna. Inverterade kurser som härleds från omräkningskurserna får inte användas.

4. Penningbelopp som skall omräknas från en nationell valutaenhet till en annan skall först omräknas till ett belopp som uttrycks i enheten euro, vilket belopp får avrundas till inte mindre än tre decimaler och sedan skall omräknas till den andra nationella valutaenheten. Ingen annan beräkningsmetod får användas, såvida den inte ger samma resultat."

5 I artikel 5 i nämnda förordning föreskrivs följande:

"Penningbelopp som skall betalas eller redovisas när en avrundning sker efter en omräkning till enheten euro enligt artikel 4 skall avrundas uppåt eller nedåt till närmaste cent. Penningbelopp som skall betalas eller redovisas och som omräknas till en nationell valutaenhet skall avrundas uppåt eller nedåt till närmaste underenhet eller, i avsaknad av underenheter, till närmaste enhet eller enligt nationell lagstiftning eller praxis till en multipel eller del av den nationella valutaenhetens enhet eller underenhet. Om tillämpningen av omräkningskursen ger ett resultat som ligger exakt mitt emellan skall beloppet avrundas uppåt."

6 I artikel 14 i rådets förordning (EG) nr 974/98 av den 3 maj 1998 om införande av euron (EGT L 139, s. 1), föreskrivs följande:

"När i rättsliga instrument som existerar vid övergångsperiodens utgång hänvisning sker till de nationella valutaenheterna skall dessa hänvisningar betraktas som hänvisningar till enheten euro enligt respektive omräkningskurs. De avrundningsregler som fastställs i förordning (EG) nr 1103/97 skall gälla."

7 Enligt artikel 13 i förordning nr 974/98 skall bland annat artikel 14 gälla "från och med övergångsperiodens utgång". Övergångsperioden definieras i artikel 1 i denna förordning som "den period som börjar den 1 januari 1999 och slutar den 31 december 2001".

8 Enligt artikel 1 i rådets förordning (EG) nr 2866/98 av den 31 december 1998 om omräkningskurserna mellan euron och valutorna för de medlemsstater som inför euron (EGT L 359, s. 1), innebär den oåterkalleligen låsta omräkningskursen att en euro motsvarar 1,95583 tyska mark.

## Tvisten vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

9 O2, som fram till april 2002 hette VIAG Interkom GmbH & Co., har säte i München (Tyskland). Bolaget driver ett nät för mobiltelefonkommunikation. I dess avtal om mobiltelefonitjänster anges att dess taxor grundas på ett minutpris som varierar beroende på vilken taxa kunden väljer. Vidare föreskrivs att den fakturerade kommunikationstiden beräknas i tiosekundersenheter.

10 Före övergången till euro uttrycktes minutpriserna i O2:s olika taxor i DEM med två decimaler efter kommatecknet, exempelvis 0,05 DEM för en av taxorna (taxan Genion Home, som tillämpades på samtal till det fasta nätet efter klockan 21). Enhetspriset i denna taxa uppgick till 0,00833 DEM och priset för ett tiominuterssamtal till 0,5 DEM.

11 Under sommaren 2001 omräknade O2 de i tyska mark uttryckta beloppen i avtalen till euro. Omräkningen skedde enligt den omräkningskurs där 1,95583 DEM motsvarade 1 EUR som fastställts i artikel 1 i förordning nr 2866/98. Minutpriset enligt den ovannämnda taxan fastställdes till 0,02556 EUR. Endast de fem första siffrorna efter kommatecknet beaktades och avrundades till närmaste cent, det vill säga till närmaste cent uppåt och fastställdes således till 0,03 EUR.

12 Verbraucher-Zentrale (en organisation med behörighet att väcka talan vid överträdelser av konsumentskyddslagstiftning) fann att omräkningskursen och avrundningen hade lett till en prishöjning för samtal som omfattades av denna taxa. Priset för ett tiominuterssamtal uppgick till 0,3 EUR, eller 0,59 DEM, i stället för 0,5 DEM som tidigare. Verbraucher-Zentrale ansåg att O2 hade åsidosatt de principer om avtalskontinuitet och största möjliga exakthet vid omräkningen som föreskrivs i förordningarna nr 1103/97 och nr 2866/98.

13 Genom ansökan av den 20 februari 2002 väckte Verbraucher-Zentrale talan vid Landgericht, och gjorde vid denna domstol gällande att minutpriserna i O2:s avtal inte utgjorde penningbelopp som skall betalas eller redovisas i den mening som avses i förordning nr 1103/97. Enligt Verbraucher-Zentrale utgjorde detta pris endast ett mellanliggande belopp som inte skall avrundas. Omräkningen och avrundningen av detta belopp får negativa följder för konsumenterna trots att syftet med förordning nr 1103/97 är just att skydda de sistnämnda.

14 O2 hävdade tvärtom att minutpriset utgjorde en bestämmande faktor i prisjämförelsen mellan mobiltelefonioperatörer och att det, såsom alla priser, är ett penningbelopp som konsumenten skall betala i den mening som avses i artikel 5 i förordning nr 1103/97, liksom ett penningbelopp som skall redovisas i den mening som avses i samma artikel. Att ange ett minutpris sammansatt av flera siffror efter kommatecknet skulle strida mot principerna att priser skall vara tydliga och att det verkliga priset skall anges, vilka föreskrivs i den nationella förordningen om prisuppgifter. O2 anförde vidare att samtalspriserna per minut enligt andra taxor än den taxa som Verbraucher-Zentrale angett som exempel hade sjunkit genom omräkningen och avrundningen. Totalt sett hade O2:s kunder därför inte lidit någon skada av bolagets sätt att genomföra övergången till euro.

15 Landgericht fann att konsumentskyddet var ett av de syften som efterstävas genom förordning nr 1103/97. Rätten angav att O2 inte var skyldigt enligt den nationella förordningen om prisuppgifter att omräkna minutpriserna till euro och avrunda dessa och att en prisuppgift i mark kunde uppfylla kraven enligt den nationella förordningen. Rätten framhöll att artikel 5 i förordning nr 1103/97 endast kan ha åsidosatts om minutpriserna i avtalet inte utgör belopp som skall betalas eller redovisas i den mening som avses i denna bestämmelse och om det av den nämnda förordningen framgår att andra belopp än dem som skall betalas eller redovisas inte kan avrundas.

16 Landgericht tog till en början fasta på lydelsen av artikel 5 i förordning nr 1103/97 och fann att minutpriset endast var en beräkningsgrund och således inte det penningbelopp som kunden skall betala eller O2 redovisa. Rätten ansåg att O2, genom omräkningen och avrundningen hade brutit mot sitt avtalsenliga åtagande att tillhandahålla telefonitjänster till ett visst minutpris, trots att det i artikel 3 i förordning nr 1103/97 föreskrivs att införandet av euron och de nödvändiga omräkningar som är förbundna därmed inte kan rättfärdiga att rättsliga förpliktelser åsidosätts. Den angav emellertid att minutpriset rent faktiskt var det avgörande jämförelsekriteriet för konsumenterna och att det, inför övergången till euro, inte var ändamålsenligt att fortsätta ange detta pris i nationell valuta eller med ett obegränsat antal siffror efter kommatecknet.

17 Landgericht München fann att det därför förelåg en motsättning mellan den bokstavliga och den teleologiska tolkningen av förordning nr 1103/97 och beslöt att vilandeförklara målet och att hänskjuta följande frågor till domstolen för ett förhandsavgörande:

"1. Skall artikel 5 första meningen i förordning nr 1103/97 förstås så, att det endast är räkningens totala belopp eller de enskilda poster som anges i räkningen som får eller skall avrundas vid privaträttsliga avtalsförhållanden, eller utgör även ett enhetspris/en taxa (här priset per minut) som också fastställts genom avtal ett penningbelopp som skall betalas eller redovisas, i den mening som avses i den ovannämnda bestämmelsen? Är det avgörande för bedömningen av huruvida en taxa skall anses vara ett penningbelopp som skall betalas eller redovisas, i den mening som avses i artikel 5 i förordning nr 1103/97, huruvida denna taxa grundar sig på den enhet som ligger till grund för beräkningen av det slutliga beloppet som fakturan kommer att avse (här tiosekundersenheter), multiplicerad ett visst antal gånger (här sex gånger), eller huruvida taxan ur konsumentens synpunkt utgör den avgörande beräkningsenheten?

2. Skall förordning nr 1103/97 (och särskilt artikel 5 i denna) förstås så, att den är uttömmande i den meningen att andra penningbelopp än sådana som skall betalas eller redovisas (såvida sådana kan finnas) inte får avrundas på det sätt som beskrivs i artikel 5, och således antingen även fortsättningsvis skall anges i den tidigare nationella valutan eller skall anges som det exakta resultatet av omräkningen?"

**Den första frågan**

18 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida en taxa, såsom det minutpris som O2 fakturerar sina kunder för telefonkommunikation, utgör ett penningbelopp som skall betalas eller redovisas i den mening som

avses i artikel 5 första meningen i förordning nr 1103/97, eller om det endast är det slutliga beloppet som faktureras konsumenten som kan utgöra ett sådant penningbelopp.

*Yttranden som ingivits till domstolen*

19 O2 har hävdat att bolaget korrekt har tillämpat den avrundningsbestämmelse som anges i artikel 5 första meningen i förordning nr 1103/97. Totalt sett har dess kunder inte drabbats av detta val eftersom övergången till euro har inneburit såväl höjningar som sänkningar av taxorna beroende på de olika minutpriser som bolaget tillämpar.

20 O2 anser att tvisten vid den nationella domstolen endast gäller huruvida minutpriserna skall omräknas till euro och avrundas, och inte sättet att avrunda dessa priser efter omräkningen. Det är därför endast relevant att tolka artikel 4 i förordning nr 1103/97, som gäller i vilka fall omräkning och avrundning skall göras. I artikel 5 första meningen i denna förordning fastställs endast sättet att avrunda penningbeloppen.

21 O2 har gjort gällande att bolaget har följt bestämmelserna i artikel 4.2 och 4.3 i förordning nr 1103/97. Bolaget har varken avrundat eller avkortat omräkningskurserna vid omräkningen, och bolaget har tillämpat den kurs som fastställts för omräkningen av tyska mark till euro. Artikel 4.4 i samma förordning är inte tillämplig i förevarande fall, eftersom det inte är fråga om något penningbelopp som omräknats från en nationell valutaenhet till en annan.

22 Varken denna artikel eller några andra gemenskapsrättsliga bestämmelser begränsar tillämpningen av bestämmelsen i artikel 5 första meningen i förordning nr 1103/98 om avrundning av det totala belopp som faktureras konsumenten. Artikel 4 i nämnda förordning innehåller inte någon bestämmelse som förbjuder omräkning och avrundning av ett sådant belopp som minutpriset, vilket är det avgörande belopp som överenskommits med konsumenten såsom faktureringsenhet för samtalen. Kommissionen har dessutom medgett att båda omräkningsmetoderna, varav den första metoden innebär att varje mellanliggande belopp omräknas och den andra att endast det slutliga beloppet omräknas, är förenliga med de avrundningsbestämmelser som anges i förordningarna angående euron.

23 O2 har slutligen hävdat att minutpriset är det belopp som det överenskommits med konsumenten att denne skall betala, och det utgör därför ett "penningbelopp som skall betalas" i den mening som avses i artikel 5 första meningen i förordning nr 1103/97, på vilket belopp avrundningsbestämmelsen är tillämplig. Under alla förhållanden skall detta pris, som utgör grunden för samtalsfaktureringen, betraktas som ett "penningbelopp som skall redovisas" i den mening som avses i samma bestämmelse. För prövningen av tolkningsfrågan saknar det betydelse huruvida en taxa, såsom minutpriset, grundas på den enhet som används som utgångspunkt för beräkningen av det slutliga fakturerade beloppet, multiplicerad ett visst antal gånger, eller om taxan, ur konsumentens synpunkt utgör den avgörande enheten.

24 Kommissionen anser att de penningbelopp som "skall betalas eller redovisas" inte definieras i förordning nr 1103/97. Av skäl 11 i denna text, enligt vilket införandet av euron "förutsätter" avrundning av penningbelopp, framgår att avrundningsbestämmelser endast gäller för de delar som är absolut nödvändiga för övergången till euron.

25 Eurons minsta underenhet är en cent. Alla belopp som av praktiska skäl inte kan underskrida denna minsta underenhet skall anses utgöra belopp som skall betalas eller redovisas och de skall följaktligen avrundas till närmaste cent. Detta gäller till exempel de penningskulder eller de belopp som anges i kontoutdrag eller balansräkningar.

26 Däremot skall ett belopp som endast tjänar till att beräkna sådana belopp, såsom det minutpris som är aktuellt i tvisten vid den nationella domstolen, för vilket en högre grad av exakthet inte skulle orsaka några praktiska problem, anses utgöra ett mellanliggande belopp. Det måste inte avrundas i enlighet med bestämmelserna i artikel 5 i förordning nr 1103/97. Att minutpriset är det avgörande jämförelsekriteriet för konsumenten föranleder inte någon annan bedömning. För övrigt har vissa av O2:s konkurrenter avrundat sitt minutpris omräknat till euro vid den fjärde decimalen och inte till närmaste cent.

27 Artikel 5 första meningen i förordning nr 1103/97 skall således tolkas så att den inte gäller sådana belopp som de minutpriser som återfinns i O2:s avtal.

*Domstolens bedömning*

28 I förordning nr 1103/97 definieras inte begreppet "penningbelopp som skall betalas eller redovisas", vilket återfinns i artikel 5 första meningen.

29 Det följer klart av bestämmelsens lydelse att begreppet innefattar dels belopp som ger upphov till en betalning från konsumentens sida, det vill säga alla penningskulder, dels belopp som tas upp i bokföringshandlingar eller i kontoutdrag. Av lydelsen kan man dock inte omedelbart sluta sig till huruvida begreppet även innefattar sådana penningbelopp som de minutpriser O2 tillämpar, vilka utgör beräkningsgrund för det pris som konsumenten skall betala.

30 I avsaknad av annan ledning i lydelsen av förordning nr 1103/97, får man fästa avseende vid förordningens syfte.

31 Av förordningens samtliga skäl och bestämmelser framgår att dess syfte är att säkerställa att övergången till den gemensamma valutan sker utan att de avtal som medborgarna och företagen redan har ingått påverkas. I skäl 4 i förordningen anges det att "rättssäkerhet på ett tidigt stadium kommer att göra det möjligt för medborgare och företag att förbereda sig på bästa möjliga sätt". Av skäl 7 följer att "[d]et är en allmänt accepterad rättslig princip att kontinuiteten av kontrakt och andra rättsliga instrument inte påverkas av införandet av en ny valuta". I samma skäl anges att syftet med bestämmelserna i förordning nr 1103/97 om avtalskontinuitet är "att åstadkomma rättssäkerhet och insyn för ekonomiska aktörer, i synnerhet konsumenter...". I artikel 3 första meningen i förordning nr 1103/97 föreskrivs att "[i]nförandet av euron ... inte [får] leda till ändring av något villkor i ett rättsligt instrument eller leda till upphävande av eller befrielse från fullgörelse av villkoren i något rättsligt instrument och ... inte heller [får] ge en part ensidig rätt att ändra ett rättsligt instrument eller bringa det att upphöra".

32 Att fastställa bestämmelser om omräkningsförfarandet ingår i detta syfte att övergången till euron skall vara neutral. Strävan efter största möjliga neutralitet vid omräkningen, för såväl medborgarna som företagen, förutsätter, såsom framgår av skäl 12 i nämnda förordning, att "en hög grad av exakthet i omräkningsförfarandet" säkerställs. I artikel 4.1 i förordning nr 1103/97 föreskrivs således att omräkningskurserna skall "fastställas med sex signifikanta siffror". I artikel 4.2 anges att "[o]mräkningskurserna ... inte [får] avrundas eller avkortas vid omräkning" och i artikel 4.3 att "[i]nverterade kurser som härleds från omräkningskurserna ... inte [får] användas". Den sistnämnda föreskriften är, enligt skäl 10 i förordning nr 1103/97, ägnad att undvika "avsevärda felaktigheter, i synnerhet om det gäller stora belopp".

33 I samma syfte att övergången till euron skall vara neutral anges det i skäl 11 i förordning nr 1103/97 att bestämmelserna om avrundning av penningbelopp "[inte] påverkar ... några förfaranden, någon konvention eller några nationella bestämmelser rörande avrundning som ger en högre grad av exakthet för mellanliggande uträkningar".

34 Av denna genomgång av syftena med förordning nr 1103/97 och, i synnerhet, av den hänvisning som görs i skäl 11 till nationella bestämmelser om avrundning av penningbelopp framgår att det i denna förordning endast fastställs minimibestämmelser om avrundning av vissa belopp. Det överlåts till de nationella myndigheterna att bibehålla eller att anta bestämmelser som på ett bättre sätt bidrar till syftet att övergången till den gemensamma valutan skall vara neutral. Själva ordalydelsen av detta skäl 11 ger vid handen att de bestämmelser om avrundning av penningbelopp som anges i förordning nr 1103/97 inte är ägnade att uttömmande reglera mellanliggande uträkningar av dessa belopp.

35 Om artikel 5 första meningen i förordning nr 1103/97 tolkades så att den avsåg alla penningbelopp, inklusive dem som inte skall betalas eller redovisas, skulle den utgöra en avrundningsbestämmelse som inte i samtliga fall svarade mot den grad av exakthet som syftet att övergången till euron skall vara neutral förutsätter. En sådan tolkning skulle kunna strida mot mer detaljerade bestämmelser på nationell nivå.

36 Artikel 5 första meningen i förordning nr 1103/97 skall således inte ges en vid tolkning. Såsom kommissionen med rätta anfört kan den endast avse de penningbelopp som angetts i punkt 29 i denna dom. Det är av praktiska skäl, oavsett om de är affärsmässiga, bokföringsmässiga eller finansiella, inte bara rättfärdigat utan nödvändigt att dessa belopp avrundas till närmaste cent.

37 Eftersom eurons minsta underenhet är en cent kan det pris som konsumenten skall betala, när denne betalar kontant, nämligen inte uttryckas på annat sätt än i närmaste cent. Eftersom fakturorna avrundas till närmaste cent, kan på samma sätt de bokföringshandlingar och kontoutdrag som svarar mot dessa fakturor endast upprättas med identisk grad av exakthet.

38 Utvecklingen av elektroniska betalningsmedel, såsom kort eller banköverföringar, skulle förvisso ha kunnat lämna utrymme för en grad av exakthet som gick längre än denna underenhet. Uppenbara praktiska skäl uteslöt emellertid att sådana krav, som i alla händelser inte kunde uppfyllas vid betalning med sedlar och mynt, påfördes medborgare och företag.

39 Gemenskapslagstiftaren var medveten om den oundvikliga osäkerhet som följer av att penningbelopp avrundas till närmaste cent och begränsade sig därför till att föreskriva att avrundning endast skall göras av penningbelopp som skall betalas eller redovisas och angav vidare i artikel 5 sista meningen i förordning nr 1103/97 att "[o]m tillämpningen av omräkningskursen ger ett resultat som ligger exakt mitt emellan skall beloppet avrundas uppåt".

40 Vad gäller en sådan taxa som det minutpris som är aktuellt i målet vid den nationella domstolen finns det inte något praktiskt skäl som kräver att detta i samtliga fall skall avrundas till ett belopp med två siffror efter kommatecknet. En taxa per enhet för varor och tjänster kan nämligen presenteras med en högre grad av exakthet, vilket praxis bland ett flertal ekonomiska aktörer visar. Framför allt faktureras inte kunden det beloppet och betalar det inte heller och det tas inte heller som sådant upp i någon bokföringshandling eller i något kontoutdrag. Mot denna bakgrund utgör taxan inte ett sådant penningbelopp som skall betalas eller redovisas i den mening som avses i artikel 5 första meningen i förordning nr 1103/97. Den skall således inte alltid avrundas till närmaste cent.

41 Det förhållandet att taxan är den avgörande faktorn för priset på de varor eller tjänster som erbjuds konsumenten föranleder inte någon annan bedömning. Att en taxa anges med en grad av exakthet som är begränsad till två decimaler är inte nödvändigtvis det bästa sättet att säkerställa att konsumenten får fullständig information.

42 Den omständigheten att taxan grundas på den enhet (en enhet på tio sekunder) som används som utgångspunkt för beräkningen av fakturans slutliga belopp, multiplicerad ett visst antal gånger (sex gånger), har inte heller någon betydelse för svaret på tolkningsfrågan. Eftersom denna taxa inte är det belopp som konsumenten faktiskt skall betala är den inte ett penningbelopp som skall betalas eller redovisas i den mening som avses i förordning nr 1103/97, oavsett dess struktur eller beräkningssätt.

43 Den första tolkningsfrågan skall således besvaras på följande sätt: En taxa, såsom det minutpris som är aktuellt i tvisten vid den nationella domstolen, utgör inte ett penningbelopp som skall betalas eller redovisas i den mening som avses i artikel 5 första meningen i förordning nr 1103/97 och den skall därför inte alltid avrundas till närmaste cent. Det förhållandet att taxan grundas på den enhet som används som utgångspunkt för beräkningen av fakturans slutliga belopp, multiplicerad ett visst antal gånger, eller att den nämnda taxan är den avgörande faktorn för priset på de varor eller tjänster som erbjuds konsumenten föranleder inte någon annan bedömning.

**Den andra frågan**

44 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra frågan för att få klarhet i huruvida förordning nr 1103/97, och i synnerhet artikel 5 första meningen däri, skall tolkas så att den utgör hinder för att andra belopp än dem som skall betalas eller redovisas avrundas till närmaste cent.

*Yttranden som ingivits till domstolen*

45 O2 har hävdat att alla penningbelopp utgör belopp som skall betalas eller redovisas och att de kan omräknas och, följaktligen, avrundas i enlighet med bestämmelserna i artikel 5 första meningen i förordning nr 1103/97. Om penningbeloppen inte är sådana som skall betalas eller redovisas omfattas de inte av de avrundningsbestämmelser som föreskrivs i förordningen och skall alltjämt uttryckas i den tidigare nationella valutan eller anges exakt efter omräkningen, vilket skulle vara oförenligt med syftet med en snabb övergång till euro.

46 O2 har i andra hand, för det fall minutpriset inte bedöms vara ett belopp som skall betalas eller redovisas i den mening som avses i artikel 5 första meningen i förordning nr 1103/97, gjort gällande att denna bestämmelse skall tolkas så att den inte utgör hinder för att även andra belopp, såsom det minutpris som är aktuellt i tvisten vid den nationella domstolen, kan avrundas till närmaste cent.

47 Kommissionen anser att man av det förhållandet att andra penningbelopp inte nämnts i den nämnda bestämmelsen inte kan sluta sig till att det råder ett formellt förbud mot att avrunda andra belopp. Ett sådant förbud skulle ha angetts uttryckligen. Detta gäller även om förordningen är grundad på principen att omräkningen skall göras med största möjliga exakthet. I artikel 5 regleras således endast avrundning av de belopp som anges däri genom att det fastställs en minsta grad av exakthet. Bestämmelsen utgör inte hinder för att man genom nationell lagstiftning söker uppnå en högre grad av exakthet för andra belopp, särskilt vad gäller mellanliggande beräkningar.

*Domstolens bedömning*

48 Såsom framgår av svaret på den första frågan fastställs i artikel 5 första meningen i förordning nr 1103/97 en avrundningsbestämmelse som endast är tillämplig på de däri åsyftade beloppen. I de andra bestämmelserna i denna förordning föreskrivs det inte någon avrundningsbestämmelse för andra penningbelopp, såsom taxor per enhet för varor och tjänster eller mellanliggande belopp för uträkning av de penningbelopp som skall betalas eller redovisas. Med särskild hänsyn till skillnaderna i penningvärde mellan medlemsstaternas tidigare valutaenheter var det inte möjligt att genom förordning nr 1103/97 på ett enhetligt sätt, för alla medlemsstater som anslutit sig till euron, bestämma vilken grad av exakthet som krävdes vid avrundning av de nämnda taxorna eller de mellanliggande beloppen.

49 Det förhållandet att det i förordning nr 1103/97 inte fastställs någon grad av exakthet för avrundning av andra penningbelopp innebär emellertid inte att dessa avrundningar är undantagna från den allmänna principen om avtalskontinuitet som föreskrivs i artikel 3 i nämnda förordning eller att de kan ske med åsidosättande av det syfte att övergången till euron skall vara neutral som eftersträvas genom denna förordning.

50 Den bestämmelse om avrundning till närmaste cent som föreskrivs i artikel 5 första meningen i förordning nr 1103/97 och den kompletterande bestämmelse som föreskrivs i sista meningen i denna artikel, om att vissa penningbelopp skall avrundas uppåt till närmaste cent, har endast föreskrivits för de ekonomiska aktörerna på grund av att det är praktiskt nödvändigt.

51 Den samlade verkan av dessa två bestämmelser innebär en viss obestämdhet i resultatet av omräkningen till euro av varors och tjänsters värde. Denna obestämdhet kan leda till icke oansenliga ändringar av avtalade priser och, således, ge upphov till ett åsidosättande av kraven på avtalskontinuitet och att övergången till euron skall vara neutral. Härav följer att en avrundning begränsad till två decimaler av andra penningbelopp än dem som avses i artikel 5 första meningen i förordning nr 1103/97 inte alltid kan uppfylla det krav på exakthet som de nämnda kraven innebär, även om man antar att en sådan avrundningspraxis inte är utesluten på grund av nationella bestämmelser.

52 Vidare framgår det av skäl 11 i förordning nr 1103/97, där det anges att avrundningsbestämmelserna i denna förordning "[i]nte påverkar ... några förfaranden, någon konvention eller några nationella bestämmelser rörande avrundning som ger en högre grad av exakthet för mellanliggande uträkningar", att förordningens upphovsmän inte har bemyndigat de nationella myndigheterna att avvika från kraven på kontinuitet och neutralitet när de fastställer avrundningsbestämmelser tillämpliga på taxor och mellanliggande belopp.

53 Av vad som anförts följer att även om förordning nr 1103/97 inte utgör något generellt hinder för att andra penningbelopp än dem som avses i artikel 5 första meningen avrundas till närmaste cent, får den avrundningsmetoden inte påverka de avtal som ekonomiska aktörer, däribland konsumenterna, har ingått och den får inte heller ha någon verklig inverkan på de pris som faktiskt skall betalas.

54 När det pris som skall betalas är resultatet av ett stort antal mellanliggande beräkningar, kan en avrundning till närmaste cent av taxan per enhet för dessa varor och tjänster, eller av varje mellanliggande belopp i faktureringen, ha en verklig inverkan på det pris som konsumenterna faktiskt får betala. Om de berörda avtalsparterna inte tidigare har kommit överens därom, strider en sådan prisändring mot principen om avtalskontinuitet och det syfte att övergången till euron skall vara neutral som förordning nr 1103/97 är ägnad att säkerställa.

55 Det ankommer på den nationella domstolen att i den där anhängiggjorda tvisten pröva huruvida tillämpningen av bestämmelsen om avrundning till närmaste cent har haft en verklig inverkan på det belopp som konsumenterna måste betala och huruvida tillämpningen av denna bestämmelse strider mot parternas avtalsenliga åtaganden.

56 Det ankommer således på den nationella domstolen att pröva huruvida O2:s beslut att till närmaste cent avrunda samtliga sina minuttaxor har haft en verklig inverkan på priserna och huruvida det innebär ett åsidosättande av bolagets avtalade åtaganden gentemot dess kunder.

57 Den andra frågan skall således besvaras på följande sätt: Förordning nr 1103/97 skall tolkas så att den inte utgör hinder för att andra belopp än dem som skall betalas eller redovisas avrundas till närmaste cent under förutsättning att detta sker med iakttagande av principen om avtalskontinuitet som föreskrivs i artikel 3 i nämnda förordning och av det syfte att övergången till euron skall vara neutral som eftersträvas genom den nämnda förordningen. Detta innebär att avrundningen inte får påverka ekonomiska aktörers, däribland konsumenternas, avtalsenliga åtaganden och att den inte får ha någon verklig inverkan på det pris som faktiskt skall betalas.

## Rättegångskostnader

58 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader som har förorsakats dem som inkommit med yttranden till domstolen, förutom de nämnda parterna, är inte ersättningsgilla.

På dessa grunder beslutar domstolen (stora avdelningen) följande dom:

1) **En taxa, såsom det minutpris som är aktuellt i tvisten vid den nationella domstolen, utgör inte ett penningbelopp som skall betalas eller redovisas i den mening som avses i artikel 5 första meningen i rådets förordning (EG) nr 1103/97 av den 17 juni 1997 om vissa bestämmelser som har samband med införandet av euron och den skall därför inte alltid avrundas till närmaste cent. Det förhållandet att taxan grundas på den enhet som används som utgångspunkt för beräkningen av fakturans slutliga belopp, multiplicerad ett visst antal gånger, eller att den nämnda taxan är den avgörande faktorn för priset på de varor eller tjänster som erbjuds konsumenten föranleder inte någon annan bedömning.**

2) **Förordning nr 1103/97 skall tolkas så att den inte utgör hinder för att andra belopp än dem som skall betalas eller redovisas avrundas till närmaste cent, under förutsättning att detta sker med iakttagande av principen om avtalskontinuitet som föreskrivs i artikel 3 i nämnda förordning och av det syfte att övergången till euron skall vara neutral som eftersträvas genom den nämnda förordningen. Detta innebär att avrundningen inte får påverka ekonomiska aktörers, däribland konsumenternas, avtalsenliga åtaganden och att den inte får ha någon verklig inverkan på det pris som faktiskt skall betalas.**

Underskrifter